Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2007

TÍREOLAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

DÉ LUAIN, 11 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 1.30 go dtí 3.30

ROINN 2 (90 MARC)

Freagair **TRÍ** cheist.

Tá **ROINN 1** den pháipéar seo ar fhillteán ar leith mar a bhfuil spásanna le haghaidh do chuid freagraí. Cuimhnigh air, le do thoil, go gcaithfear an fillteán comhlánaithe a thabhairt ar ais le do fhreagarleabhar.

1. FLIUCHRAS AGUS TRIOMACH

A. Taispeánann an léarscáil an fhrasaíocht bhliantúil (fliuchras) ina milliméadair ar fud na hÉireann. Taispeánann an léaráid gluaiseacht an aeir ag séideadh isteach ón bhfarraige thar shliabh.

Léarscáil

Léaráid

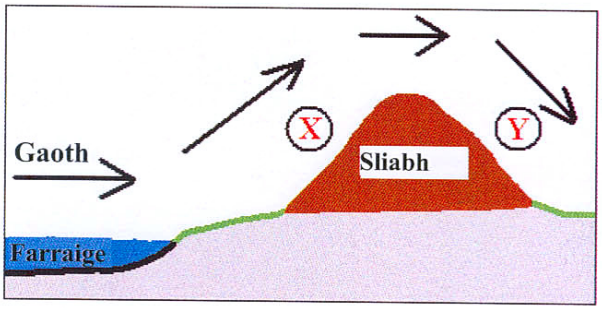

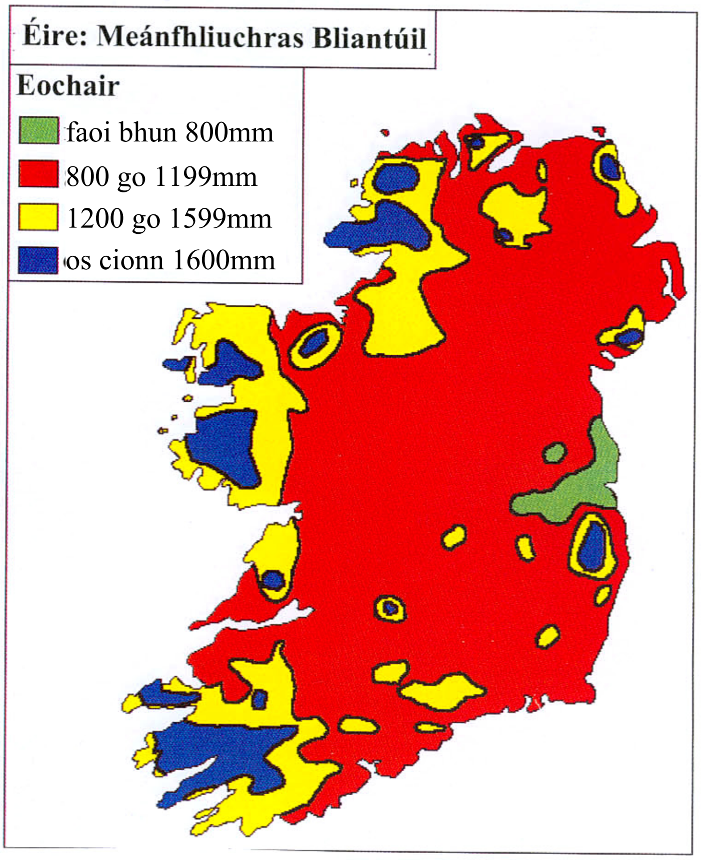

(i) Cad é an fliuchras bliantúil i gcomharsanacht Chathair Bhaile Átha Cliath? (2)

(ii) Cén t-ainm a thugtar ar línte ar léarscáileanna a thaispeánann ionaid arb ionann an fhrasaíocht iontu? (2)

(iii) Mínigh cén fáth a mbeifí ag súil leis go mbeadh an fhrasaíocht níos airde san ionad ar a bhfuil an lipéad X ar an léaráid ná mar atá san ionad a bhfuil an lipéad Y air. (6)

B. *Tá roinnt tíortha ann a bhaineann úsáid as scéimeanna móra uiscithe chun cabhrú leo an ceann is fearr a fháil ar fhadhbanna a bhaineann le ganntanas uisce.*

(i) Ainmnigh scéim mhórscála uiscithe **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi. (1)

(ii) Déan cur síos ar bhuntáiste **amháin** agus ar mhíbhuntáiste **amháin** de chuid na scéime uiscithe sin. (8)

C. *Tá roinnt tíortha san Afraic a fhulaingíonn mar go bhféadfadh ganntanas frasaíochta teacht de thoradh athrú aeráide.*

Taispeánann an graf an chaoi ar athraigh leibhéal an fhliuchrais sa tSomáil in imeacht na tréimhse idir 1960 agus 2006.

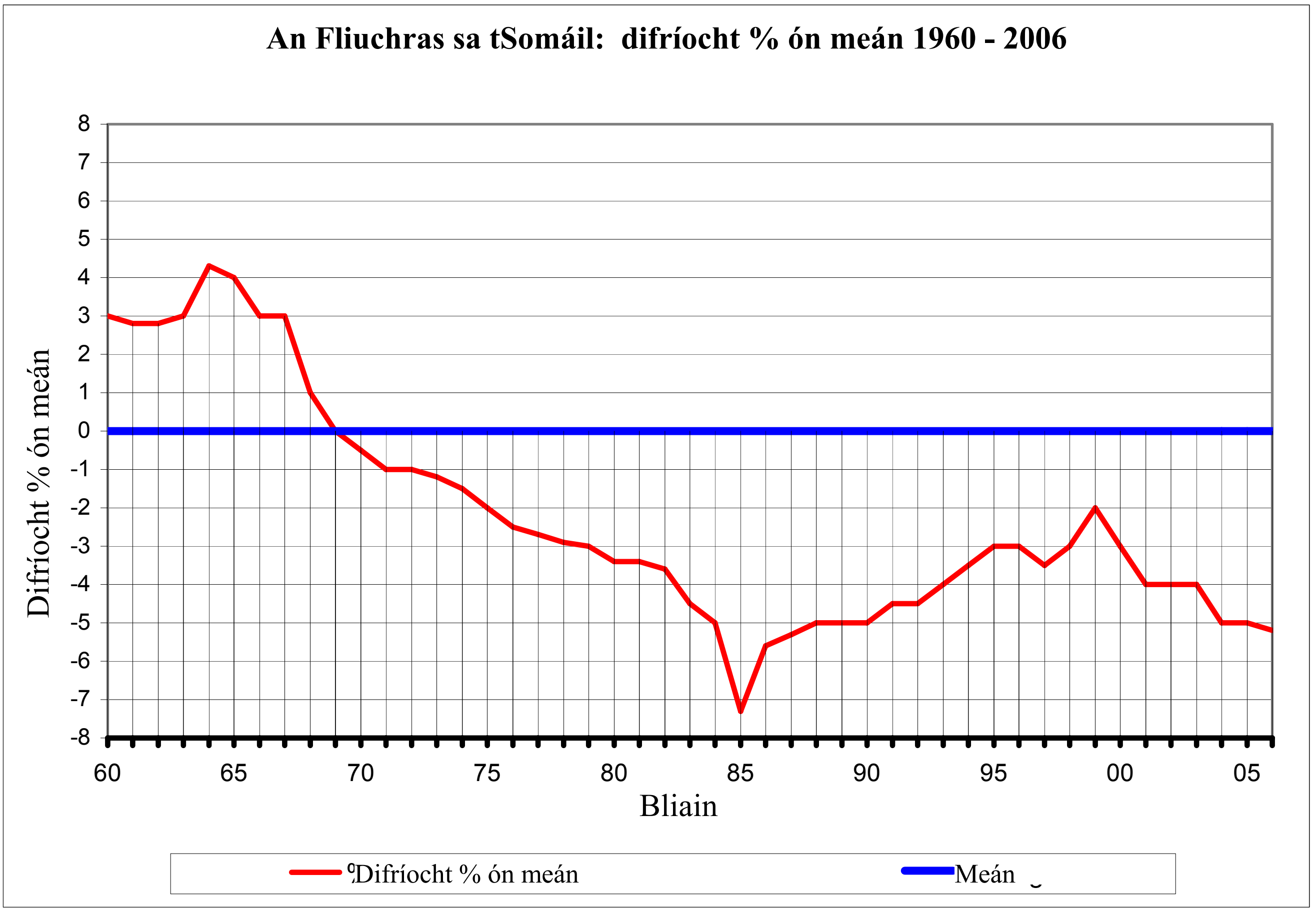

(i) Ainmnigh an bhliain ba lú fliuchras. (1)

(ii) Ainmnigh an bhliain ba mhó fliuchras. (1)

(iii) Déan cur síos ar **thrí** iarmhairt (thionchar) a d'fhéadfadh a bheith ag ganntanas mór báistí ar fhorbairt tíre ar nós na Somáile. (9)

2. AIBHNEACHA

A. Gné de chreimeadh abhann

Ainmnigh gné **amháin** de chreimeadh abhann agus le cúnamh léaráide mínigh an chaoi ar foirmíodh é. (10)

B. Gné de shil-leagan abhann

Ainmnigh gné **amháin** de shil-leagan abhann agus le cúnamh léaráide mínigh an chaoi ar foirmíodh é. (10)

C. Aibhneacha agus Daoine

(i) Ainmnigh agus mínigh go hachomair slí **amháin** ina mbaineann daoine úsáid as aibhneacha. (5)

(ii) Ainmnigh agus mínigh go hachomair slí **amháin** ina dtruaillíonn daoine aibhneacha. (5)

3. MEASCÁN TÍREOLAÍOCHTA

Freagair trí cinn ar bith de na ceisteanna A go D thíos.

A. Téamh Domhanda

(i) Luaigh agus mínigh **dhá** shlí ina gcuidíonn daoine le cruthú an téimh dhomhanda. (6)

(ii) Luaigh agus déan cur síos ar shlí **amháin** ina bhféadfadh an téamh domhanda dochar a dhéanamh do dhaoine sa todhchaí. (4)

B. Athrú sa Daonra

Scrúdaigh na léaráidí a thaispeánann struchtúir dhaonra na Gearmáine agus na hAetóipe.

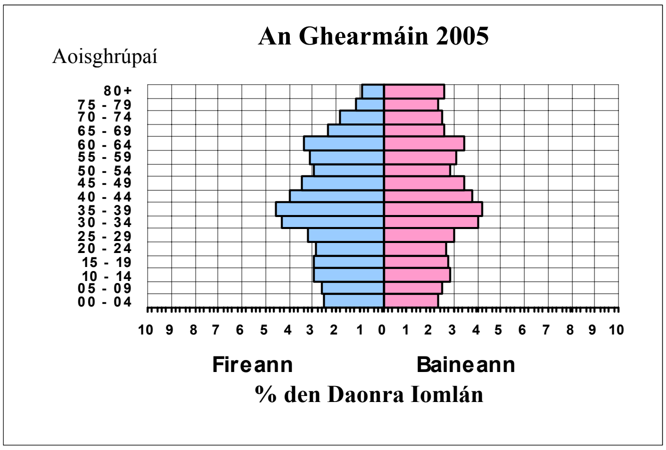

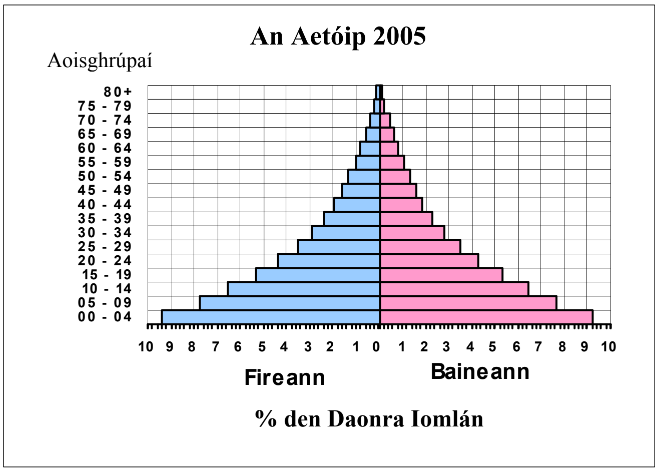

(i) Cad a thugtar ar na léaráidí seo? (1)

(ii) Déan cur síos ar an gcaoi a dtaispeánann na léaráidí na difríochtaí sna **rátaí beireatais**, sna **rátaí báis** agus san **ionchas saoil** idir an dá thír. (9)

C. Cineálacha Ithreach in Éirinn

Scrúdaigh an léarscáil a thaispeánann roinnt de phríomhchineálacha ithreach na hÉireann.

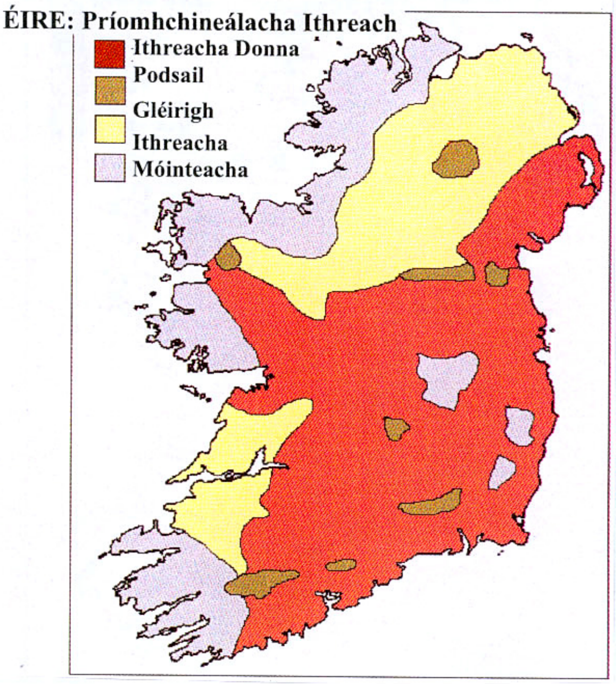

(i) Sainaithin an cineál ithreach is coitianta in oirdheisceart na hÉireann. (1)

(ii) Roghnaigh **dhá** chineál ithreach de chuid na hÉireann agus déan cur síos ar **thrí** dhifríocht ar bith eatarthu. (9)

D. Fillsléibhte

Gluaiseachtaí screamhphlátaí is cúis leis na fillsléibhte a thaispeántar sa phictiúr.

(i) Le cúnamh léaráide, mínigh an chaoi a bhfoirmítear **fillsléibhte**.

(ii) Ainmnigh raon **amháin** fillsléibhte in Éirinn. (10)

4. SUÍOMH TIONSCLAÍOCHTA AGUS STAIDÉAR UIRBEACH

A. Suíomh Tionsclaíochta

Tá athrú tagtha le himeacht aimsire ar shuíomh ginearálta thionscal iarainn agus cruach na Breataine. Mínigh cén fáth ar tharla sé seo. Tá cead agat an léaráid thíos a úsáid chun cabhrú leat.

Suímh ársa foraoise	→	Suímh ghualcheantair de chuid na Réabhlóide Tionsclaíche	→	Suímh nua-aimseartha cois cósta

(10)

B. Athnuachan Uirbeach

Taispeánann an pictiúr ceantar i mBaile Átha Cliath a bhfuil athnuachan uirbeach déanta air.

(i) Cad is athnuachan uirbeach ann?

(2)

(ii) Mínigh an chaoi a bhfuil athnuachan uirbeach tar éis dul chun leasa an phobail áitiúil i gceantar uirbeach Éireannach **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air.

(8)

C. Feidhmeanna Uirbeacha

Tá athrú tagtha ar fheidhmeanna mórán bailte le himeacht aimsire.

Maidir le baile nó cathair ainmnithe **amháin** in Éirinn a bhfuil staidéar déanta agat air/uirthi, déan cur síos ar an gcaoi a bhfuil athrú tagtha ar a c(h)uid feidhmeanna. Bíodh tagairt i do fhreagra agat do **thrí** fheidhm dhifriúla.

(10)

5. SUIRBHÉIREACHT ORDANÁIS AGUS AERFÓTAGRAF

A. Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar ar **léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis**. Taispeáin gach ceann de na gnéithe seo a leanas ar do shracléarscáil agus ainmnigh iad:

- An limistéar faoi fhoirgnimh i nDroichead Átha
- Eastát tionsclaíoch laistigh den limistéar faoi fhoirgnimh i nDroichead Átha
- An seaniarsma is faide ó thuaidh a thaispeántar ar an léarscáil
- Mótarbhealach
- Teorainn an chontae

(12)

B. Ag baint úsáide as **léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis** duit, ainmnigh agus déan cur síos ar **dhá** ní dhifriúla is ábhar spéise do thurasóirí i gceantar Bhaile an Bhiataigh (Bettystown) agus na hInse (Laytown) ar thaobh thoir agus ar thaobh thoir theas na léarscáile.

(12)

C. Ainmnigh agus tabhair suíomh **dhá** úsáid dhifriúla a bhaintear as an talamh a thaispeántar san **Aerfótagraf**.

(6)

LEATHANACH BÁN